

NMCD

Národné monitorovacie centrum pre drogy

Národné monitorovacie centrum pre drogy (NMCD) je zastúpením decentralizovanej európskej agentúry - Európskeho monitorovacieho centra pre drogy a drogovú závislosť (EMCDDA) so sídlom v Lisabone.

NMCD je členom siete REITOX (Európska informačná sieť o drogách a drogových závislostiach), zriadenej s cieľom monitorovať situáciu v oblasti psychotropných látok, pripravovať podklady pre kvalifikované politické rozhodnutia na národnej a európskej úrovni.

REITOX aktuálne pozostáva z 27 NFP (národných focal pointov) v členských krajinách EÚ, v Nórsku a v kandidátskych krajinách.

NMCD z poverenia vlády koná ako zástupca Slovenskej republiky a je oprávnené poskytovať priamu a pravidelnú výmenu oficiálnych informácií o drogách vyžadovaných EMCDDA.

Hlavnou úlohou NMCD je monitorovanie situácie v oblasti psychotropných látok na Slovensku a jeho pôsobenie ako koordinátora drogového informačného systému (DIS). NMCD získava relevantné, spoľahlivé a porovnateľné informácie, ktoré sa týkajú všetkých stránok drogového fenoménu z národných zdrojov. Ide najmä o zber údajov pre päť kľúčových indikátorov, ktoré tvoria základnú zostavu údajov a informácií o užívaní drog a ich dôsledkoch vo všetkých krajinách siete REITOX, ale aj o zber údajov z ďalších oblastí ako sú napr.: Trestné činy a uväznenia súvisiace s drogami, počty záchytov a množstvá zachytených drog, cena a čistota drog v pouličnom predaji, monitoring preventívnych intervencií. Dominantnou úlohou NMCD je následne analýza a spájanie údajov do vzájomných súvislostí, sledovanie konzistentnosti indikátorov a interpretácia údajov v širšom spoločenskom kontexte.

Päť kľúčových indikátorov:

- prevalencia užívania drog v populácii
- problémové užívanie drog
- dopyt po liečbe v súvislosti s užívaním drog
- infekčné ochorenia súvisiace s drogami
- úmrtia spojené s užívaním drog a úmrtnosť užívateľov drog

NMCD zabezpečuje, aby sa údaje, informácie a produkty dostali na národnej úrovni k tvorcom

drogovej politiky v rovnakej kvalite a dohodnutom štandardnom a medzinárodne porovnateľnom formáte, ako sa predkladajú EMCDDA, kde sa stávajú integrálnou súčasťou tvorby európskej protidrogovej politiky. NMCD v rámci drogového informačného systému tiež iniciuje a podieľa sa na rôznych monitorovacích a výskumných aktivitách.

Drogový informačný systém

Drogový informačný systém (DIS) je komplexným nástrojom pre monitorovanie situácie v oblasti drog na Slovensku, najmä v oblasti užívania ilegálnych drog a jeho následkov. DIS má k dispozícii viac informačných sietí (zdrojov) o drogách z jednotlivých oblastí drogovkej problematiky. Na jednej strane umožňuje zber, analýzu, syntézu a interpretáciu na dôkazoch založených ("evidencie based") informácií a údajov a na strane druhej zabezpečuje ich šírenie.

Metodicky a koncepčne má byť tento systém v súlade s informačným systémom EMCDDA a pokrývať všetky oblasti definované v trojročnom a ročnom pracovnom programe EMCDDA (päť kľúčových indikátorov, intervencie v oblasti prevencie, protidrogovej politiky, či trestno-právnych aspektov).

DIS kladie dôraz na komplexné využitie a kombináciu rôznych zdrojov nezávislých, objektívnych a vedeckých dát a metód pri hodnotení situácie v oblasti drog. Získané informácie sú používané EMCDDA pre analýzu drogovkej situácie v EÚ a na národnej úrovni slúžia ako kvalitné podklady pre zodpovedajúce rozhodnutia a opatrenia na úrovni vlády SR, Výboru ministrov pre drogovú závislosť a kontrolu drog, Generálneho sekretariátu VM DZKD a ich poradných orgánov ako i pre regionálnu/miestnu úroveň.

Inštitucionálne postavenie NMCD

Národné monitorovacie centrum pre drogy je organizačnou súčasťou Úradu vlády SR. Bolo zriadené uznesením vlády SR č. 534 z 22. mája 2002 k návrhu plnenia inštitucionálnych a finančných požiadaviek účasti Slovenskej republiky v EMCDDA.

Až do nadobudnutia účinnosti nového organizačného poriadku Úradu vlády SR dňa 1. júna 2007 bolo NMCD priamou súčasťou Generálneho sekretariátu Výboru ministrov pre drogové závislosti a kontrolu drog. Prijatím organizačného poriadku došlo k oddeleniu Národného monitorovacieho centra pre drogy od Generálneho sekretariátu ako orgánu zodpovedného za realizáciu protidrogovej politiky vlády.

Vznikli tak dva samostatné odbory, ktoré sú priamo podriadené vedúcemu ÚV SR a podpredsedovi vlády SR pre vedomostnú spoločnosť, európske záležitosti, ľudské práva a menšiny. Zámerom uvedeného kroku bolo oddelenie dvoch funkcií, a to: **funkcie koordinačnej a riadiacej pri tvorbe drogovej politiky a funkcie monitorovacej pri epidemiológii drog** ako i posilnenie postavenia NMCD ako centra drogového informačného systému.

Koordinačné mechanizmy zabezpečenia kvality

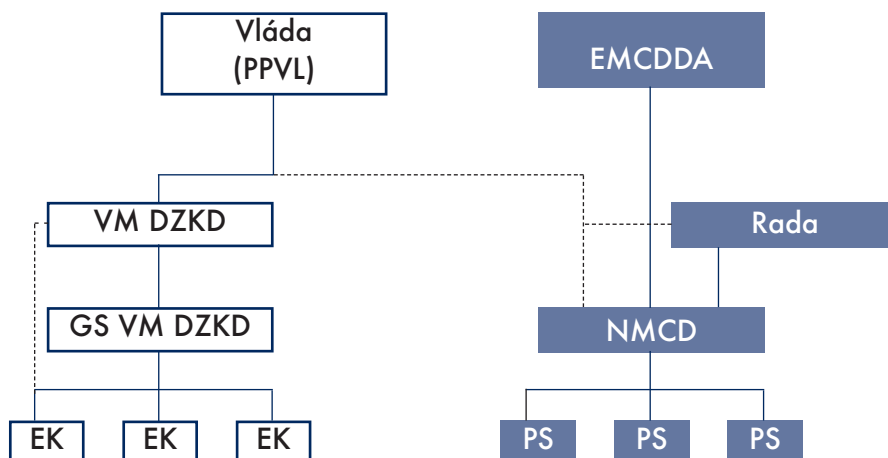
Úroveň činnosti a kvalitu výstupov NMCD hodnotí EMCDDA priebežne a kontinuálne niekoľkými nástrojmi. Najdôležitejšiou spätnou väzbou, ktorá posudzuje spoľahlivosť, vystihnúť podstaty problematiky, užitočnosť informácií, vnútornú konzistentnosť a úplnosť poskytnutých údajov je Správa o kvalite národnej správy - Výročnej správy o stave drogovej problematiky na Slovensku.

Na národnej úrovni sa na zabezpečení kvality vstupov a výstupov NMCD a koordinácie činnosti budú podieľať dve zložky:

A/ Vedecká a koordinačná rada NMCD

Vedecká a koordinačná rada NMCD (ďalej len "Rada") bude pri tvorbe Výročnej správy o stave drogovej problematiky na Slovensku dohliadať na

Schéma znázorňujúca postavenie NMCD v rámci odborných vzťahov v protidrogovej politike:

Vysvetlivky:

PPVL - podpredseda vlády pre vedomostnú spoločnosť, európske záležitosti, ľudské práva a menšiny

EK - expertná komisia

PS - pracovná skupina

Zásady práce:

- objektivnosť
- otvorenosť
- flexibilita
- vyvážený prístup
- evidence based informácie
- spolupráca - horizontálna, vertikálna, medziodborová, medzirezortná

využívanie dostupných vedeckých metód a informácií, tak aby jej obsah rešpektoval štruktúru vyžadovanú EMCDDA, ďalej na zavádzanie najnovších nástrojov výskumu a monitorovania drogovej situácie v SR v súlade so stavom súčasného vedeckého poznania a s ohľadom na najnovšie vývojové trendy a aspekty drogového problému.

Bude pripravovať koncepčné podklady, návrhy odborné stanoviská, posudky a odporúčania v otázkach monitorovania drogovej situácie a monitorovania dopadov intervencií protidrogovej politiky. Ďalej sa Rada bude podieľať svojimi stanoviskami najmä na posudzovaní a schvaľovaní textu

Výročnej správy o stave drogovej problematiky na Slovensku pre EMCDDA, hodnotení výstupov a činnosti NMCD, hodnotení plánu aktivít a výskumného plánu NMCD, pracovného programu rozvoja drogového informačného systému (DIS) a hodnotení rozvoja DIS. Rada bude pripravovať svoje odporúčania v zmysle cieľov a priorít schváleného trojročného pracovného programu EMCDDA.

Spôsob kreovania a zloženie Vedeckej a koordinačnej rady má posilniť nezávislé odborné postavenie NMCD v otázkach, týkajúcich sa vedeckých a výskumných aktivít a ďalších analytických a evalvačných činností. Rada bude vytvorená z odborníkov dlhoročne pôsobiach v rôznych relevantných oblastiach vedy, výskumu a vývoja koncepcií v drogovej oblasti a odborných zástupcov relevantných ministerstiev ako zdravotníctva, školstva, vnútra, práce, sociálnych vecí a rodiny a pod. Členovia Rady na návrh riaditeľa NMCD (v prípade zastupovania rezortov aj so súhlasom ich nadriadeného) budú menovaní podpredsedom vlády SR pre vedomostnú spoločnosť, európske záležitosti, ľudské práva a menšiny.

B/ Pracovné skupiny NMCD

Pre zabezpečenie kvality vstupov, údajov získavaných z DIS, do Výročnej správy o stave drog na Slovensku budú pri NMCD pôsobiť permanentné resp. podľa potreby i ad hoc. pracovné skupiny. Pracovné skupiny budú zložené tak, aby sa zabezpečilo vyvážené zastúpenie štátnych i neštátnych inštitúcií priamo poskytujúcich informácie a podieľajúcich sa na zbere údajov a odborníkov zastupujúcich expertnú úroveň. V roku 2006 boli zriadené pracovné skupiny pre jednotlivé indikátory, ktoré budú znova definované v zmysle zásad a princípov NMCD. Pracovné skupiny aktuálne reprezentujú tieto oblasti: Populačné, školské prieskumy a prieskumy mládeže, monitoring preventívnych intervencií; Infekčné ochorenia súvisiace s drogami; Úmrtia súvisiace s drogami a úmrtia užívateľov drog; Dopyt po liečbe; Dáta trestno-právneho sektoru a Pracovná skupina pre Systém včasného varovania. Pracovné skupiny prispeli k odbornosti a zefektívneniu výstupov NMCD.

Adresa sídla:
Cukrová 14, Bratislava 1

Poštová adresa:
Národné monitorovacie centrum pre drogy
Úrad vlády SR
Námestie slobody 1
813 70 Bratislava
Tel: 02/ 57 295 111
fax: 02/ 57 295 819
nmcd@vlada.gov.sk
www.infodrogy.sk